

İSTANBUL TOPKAPI ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİ ÖĞRENCİ BİRİMİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Genel Esaslar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Yönergenin amacı; İstanbul Topkapı Üniversitesi'nde öğrenim gören engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için gerekli akademik ve fiziksel ortamın hazırlanmasını ve öğrencilerin eğitim-öğretim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak ve düzenlemeler yapmak üzere, İstanbul Topkapı Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde oluşturulan Engelli Öğrenci Biriminin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Yönerge; İstanbul Topkapı Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde oluşturulan Engelli Öğrenci Biriminin görev ve faaliyet alanlarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 – (1) Bu Yönerge; 01.07.2005 tarih ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un 15'inci maddesine dayanılarak hazırlanan, 14 Ağustos 2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan, Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'nin 11'inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Üniversite: İstanbul Topkapı Üniversitesi'ni,
- b) Rektör: İstanbul Topkapı Üniversitesi Rektörünü,
- c) Akademik Birim: İstanbul Topkapı Üniversitesi'ne bağlı Enstitü, Fakülte, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokulunu,
- ç) Engelli Öğrenci: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle; bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan; korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan İstanbul Topkapı Üniversitesi öğrencisini ifade eder.

Genel Esaslar

Madde 5 – (1) Bu Yönerge kapsamında belirlenen hizmetlerin yerine getirilmesinde aşağıda belirtilen esaslara uyulur:

- a) Engelli öğrencilerin özel durumları ve farklılıkları dikkate alınıp, kendilerine bütünleştirilmiş ortamlarda ve özel gereksinimi olmayan öğrencilerle eşit eğitim olanağı sağlanır.
- b) Engelli öğrencilere yönelik olarak alınacak kararlarda ve verilecek hizmetlerde; engelli öğrencilerin, ailelerinin, ilgili gönüllü kişi ve kuruluşların katılımları dikkate alınır.
- c) Üniversiteye bağlı tüm birimlerin engelli öğrencilere yönelik olarak yapmak istedikleri hizmet ve düzenlemelerde İstanbul Topkapı Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi'nin görüşü alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Engelli Öğrenci Birimi ve Görevleri

Engelli Öğrenci Birimi

Madde 6 – (1) Engelli Öğrenci Birimi; Rektörlük makamının sorumluluğunda, öğretim elemanları ve ilgili daire başkanlığı temsilcilerinden oluşan; engelli öğrencilerin akademik, idari, fiziksel, barınma, sosyal ve benzeri alanlarda ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçların karşılanması için yapılması gerekenleri belirleyip, yapılacak çalışmaları planlamak, uygulamak, geliştirmek ve yapılan çalışmaların sonuçlarını değerlendirmek üzere kurulan Rektörlüğe bağlı bir birimdir.

Engelli Öğrenci Biriminin Görevleri

Madde 7 – (1) Engelli Öğrenci Birimi'nin görevleri:

a) İstanbul Topkapı Üniversitesi'ne kaydı yapılan engelli öğrencilerin öğrenimlerini sürdürdükleri sırada; eğitim-öğretim, burs, idari, fiziksel, sosyal ve benzeri alanlarla ilgili ihtiyaçlarını tespit ederek, bu ihtiyaçların karşılanabilmesi için alınması gereken önlemleri belirlemek ve ortadan kaldırmak üzere çözüm önerileri sunmak, gerekli düzenlemeleri yapmak

b) Engelli öğrencilerin akademik, fiziksel ve sosyal yaşamlarını engellemeyecek biçimde öğretim programlarını düzenlemek için; engelli öğrencinin devam ettiği eğitim ortamının elverişli hale getirilmesi, araç gereç temini, özel ders materyallerinin hazırlanması, uygun eğitim, araştırma ortamlarının düzenlenmesi konularında çalışmalar yapmak

c) Üniversite öğrenci ve öğretim elemanlarına yönelik yayın faaliyetlerinde bulunmak, öğretim elemanlarına öğrencinin sahip olduğu özel ihtiyaç ile bunun getirdiği sınırlılıkları ve yapılması gereken düzenlemeleri anlatan, bilgi veren dokümanlar hazırlamak, bilinç düzeyini artırmak, ilgililere danışmanlık hizmeti vermek, gerekli durumlarda hizmet içi eğitim sunmak

ç) Engelli öğrencilerle ilgili bilinç ve duyarlılık düzeyini artırmak için programlar ve projeler geliştirmek, seminer, konferans ve benzeri faaliyetler düzenlemek

d) Çalışma programını hazırlamak, yürütmek, faaliyetler için gerekli bütçe ihtiyaçlarını belirlemek ve yıllık faaliyet raporunu hazırlayıp Rektörlüğe sunmak

e) Görev ve faaliyet alanına giren konularda, konunun taraflarına yönelik yayın, doküman ve bilgilerin yer aldığı Üniversitede okuyan engelli öğrencilerin sorunlarını ve isteklerini dile getirmelerine imkan sağlayan bir ortam oluşturmak, alınan kararların ve belirlenen stratejilerin uygulanmasını denetlemek

f) Maddi güçlüğü bulunan engelli öğrencilerin yardıma ilişkin araç gereçlerinin ücretsiz temini yönünde çalışmalarda bulunmak

g) Bütün öğrencilerin adil ve doğru bir şekilde ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulması, fırsat eşitliğinin sağlanması ve eğitim sürecinin engelli öğrenciler için de anlamlı hale getirilmesi amacıyla; engelli öğrenciye sınavlarla ilgili süre, mekan, materyal, refakatçi okuyucu sağlamak ve öğrencinin özel ihtiyaçlarından kaynaklanan farklılıklara göre gerekli tedbirleri almak ve düzenlemeler yapmak

ğ) İstihdam olanakları ve mesleklere ilişkin bilgilendirici kitaplar hazırlanması konusunda çalışmalar yapılması ve bunların engelli öğrencilere ulaştırılmasını sağlayacak tedbirler almak

h) İstanbul Topkapı Üniversitesi'nin programlarını kazanan engelli öğrencileri kayıt sırasında tespit etmek

- i) Üniversite yerleşkelerinde bulunan yapılar ile açık alanların engelli öğrenciler için elverişli olmasını sağlamak
- i) Engelli öğrencilerin, öğrenci topluluklarında görev almalarını ve faaliyetlere katılmalarını teşvik etmek
- j) Her yıl faaliyet ve değerlendirme içeren raporu, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Eğitim-Öğretim Esasları**

Madde 8 – (1) Engelli öğrencilerin derse devamlarının sağlanmasında aşağıdaki hususlar göz önüne alınır:

- a) Üniversitenin akademik ve idari birim yöneticileri, engelli öğrencilerin dersliklerde eğitim alabilmeleri için gerekli ortamı sağlamakla yükümlüdür.
- b) Öğretim elemanları görev ve yetkileri nedeniyle, Engelli Öğrenci Birimi tarafından kendilerine gönderilen engelli öğrencilere ilişkin kişisel verileri gizli tutmakla yükümlüdür.
- c) Engelli Öğrenci Birimi, öğretim elemanlarına engelli öğrencilere yönelik ders materyali hazırlanması konusunda danışmanlık yapar.
- ç) Öğretim elemanları, özellikle işitme engelli öğrencilerin talebi halinde derslerini yüzü sınıfa dönük olarak anlatırlar.
- d) Öğretim elemanları engel durumundan kaynaklanan ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, engelli öğrencilerin dersleri ses kayıt cihazı ile kaydetmesine izin verebilirler.
- e) Görme engelli öğrencilerin bilgisayar yardımıyla gerçekleştirilen uygulamalı derslerinde kullanabilmeleri için bilgisayar donanım ve yazılım sistemleri bulundurulur. Bu bilgisayarlara erişilebilirliği sağlayan gerekli programlar yüklenir ya da gerekli donanım takviyesi yapılır.
- f) Görme engelli öğrencilerin dersle ilgili görsel materyalleri, görenlerle eşit miktarda kavrayabilmesi için dersi veren öğretim elemanı tarafından sesli betimleme yapılır.
- g) Engelli öğrencilere verilen ödev ve projeler bu öğrencilerin engel grubu dikkate alınarak hazırlanır.

Madde 9 – (1) Sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında engelli öğrencilerin fırsat eşitliği çerçevesinde öğrenim görebilmesi ve başarılarının olumsuz yönde etkilenmemesi için uygulanacak sınav usul ve esasları aşağıda yer almaktadır:

- a) Sınav salonlarının seçimi, farklı engel grupları çerçevesinde değerlendirilerek ve erişilebilirlik kuralları da göz önünde bulundurularak yapılır.
- b) Sınav görevlilerince sınav saatleri, sınav yerleri ve soruları vb. gibi duyurular engel grupları göz önünde bulundurularak yapılır.
- c) Sınav gözetmenlerine sınava girecek engelli öğrenci bilgisi verilmelidir.
- ç) Engelli öğrencilerin ihtiyaç duymaları halinde sınavlara yardımcı araç ve gereç ile (işitme cihazı, teleskopik gözlük, prizmatik gözlük, büyüteç vb.) girmelerine izin verilir.
- d) Sınav yerlerinin belirlenmesi sırasında, bedensel engelli öğrencilerin bulunduğu derslerin sınavları mutlaka erişilebilir dersliklerde yapılır.
- e) İhtiyaç duymaları halinde engelli öğrencilerin sınavlarını bilgisayar ortamında yapmaları sağlanır.
- f) Görme engelli öğrencilerin yazılı sınavlarına refakat edecek, sınav olunan ders ile ilgili terminolojiye hakim olan okuyucu – işaretleyici gözetmen görevlendirilir.
- g) Görme engelli öğrencilere özel ihtiyaçları doğrultusunda farklı formatlarda (büyütülmüş punto, kabartma yazı, ses dosyası, vb.) soru kağıdı hazırlanır.

ğ) Görme, işitme zorluğu ve dikkat eksikliği, hiperaktivite, disleksi - disgrafi, distoni vb. sorunlar yaşayan engelli öğrencilerin talebi ve Engelli Öğrenci Biriminin uygun bulması halinde bu öğrencilerin bir gözetmen eşliğinde rahatsız olmayacakları bir ortamda sınav olmaları sağlanır.

h) Konuşma (kekemelik, afazi, disfazi vb.) ve işitme bozukluğu olan öğrenciler için sözlü sınav uygulamalarında uyarlama veya uygun ölçme ve değerlendirme metotları kullanılır.

ı) Okuyucu-işaretleyici/yazıcı ya da büyük puntolu soru kağıdı ya da kitapçığı ile sınava giren görme engelli öğrencilere, işitme engeli olanlara, yazma ve hareket güçlüğü çeken öğrencilere ve bunların dışında ek süre ihtiyacı tespit edilen öğrencilere “sınav süresinin yarısı kadar” ek süre verilir. Bu ek süreye sınava hazırlık ve yerleşme süresi dahil değildir.

i) Engelli öğrencilerin kullandıkları ilaç, tıbbi malzeme vb. ile sınava girmelerine izin verilir.

j) Sınav esnasında ihtiyaç duyulması halinde, engelli öğrencilerin, karşılaşılabilecekleri biyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarından dolayı, görevli nezaretinde, geri dönmek kaydıyla sınava kısa süreliğine ara vermesine sınav görevlisi tarafından izin verilebilir.

(2) Bu hususların uygulanması, akademik birimlerde engelli öğrencinin danışmanı tarafından takip edilir.

Madde 10 – (1) Engelli öğrencilerin özel durumları nedeniyle almaları mümkün olmayan teorik ve uygulamalı dersler için, öğrencinin durumuna göre engelli öğrenci danışmanının ve dersi veren öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda ilgili birimin yönetim kurulu karar verir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Madde 11 – (1) Bu Yönerge, İstanbul Topkapı Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Madde 12 – (1) Bu Yönerge hükümlerini İstanbul Topkapı Üniversitesi Rektörü yürütür.